

Europejski Kodeks Postępowania ALLEA w zakresie rzetelności badań naukowych

[26 września 2018](#)

Europejski Kodeks Postępowania ALLEA w zakresie rzetelności badań naukowych

Europejska organizacja – All European Academies (ALLEA) – zrzeszająca 59 szkół wyższych z 40 krajów zarówno z nauk ścisłych, jak i humanistycznych, stworzyła dokument promujący rzetelność badań naukowych. Podkreślając własną niezależność od polityki, interesów komercyjnych i ideologicznych odnosi się do następujących zasad i wartości:

- **wiarygodność** w zapewnieniu jakości badań odzwierciedlona w projekcie, metodologii, analizie i korzystaniu z zasobów;
- **uczciwość** w podejmowaniu i prowadzeniu badań, w procesie redagowania, opracowywania i ich upowszechniania;
- **szacunek** dla współpracowników, uczestników badania, społeczeństwa, ekosystemów, dziedzictwa kulturowego i środowiska;
- **odpowiedzialność** za badania od momentu powzięcia pomysłu do publikacji; odpowiedzialność za zarządzanie i organizację projektu, za szkolenie, nadzór i mentoring oraz za jego dalekosiężny wpływ.

Wśród dobrych praktyk badawczych zwrócono uwagę na środowisko pracy badacza, wsparcie przez instytucję poprzez zapewnienie szkoleń, nadzoru i opieki ze strony doświadczonych badaczy i doradców. Dobrą praktyką jest również zachowywanie odpowiednich procedur badawczych począwszy od planu i wykorzystania funduszy, po transparentność i wysokie standardy publikacji wyników. Ważne jest również dbanie o etykę badań i ograniczenie wszelkiego ryzyka dla uczestników badań. Konieczna jest również odpowiedzialna polityka dotycząca przechowywania i zarządzania danymi oraz pełne partnerstwo przy okazji współpracy z innymi badaczami. Między innymi zachęca się do publikacji i rozpowszechniania wyników badań z pełną odpowiedzialnością i uznaniem wszystkich autorów i osób zaangażowanych we wspólną pracę. Wartością jest również publikowanie artykułów, na temat badań, których nie udało się przeprowadzić oraz solidarne zaangażowanie się w pisanie recenzji, edycję i ocenę publikacji.

W ostatnim rozdziale, autorzy kodeksu wymieniają przypadki nierzetelności, nadużyć i naruszeń. Trzy główne kategorie takich zachowań to:

- **zmyślanie**, czyli preparowanie wyników badań i przedstawianie ich jako prawdziwych;
- **falszowanie**, czyli manipulowanie materiałem badawczym, aparaturą i procesami, oraz zmienianie, pomijanie lub zaciemnianie wyników lub danych bez wyraźnego uzasadnienia;

– **plagiatowanie**, czyli używanie cudzej pracy i idei bez właściwego odniesienia do źródła, a tym samym naruszanie praw własności intelektualnej prawdziwego twórcy.

W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia nierzetelności badań, w wielu krajach stosowane są bardzo różne sposoby działania. Europejski kodeks stworzony przez ALLEA opowiada się za spójnymi i transparentnymi zasadami obowiązującymi osoby biorące udział w procesie weryfikacji rzetelności badań: własna **integralność** (np.: brak konfliktu interesów i uczciwość) oraz **sprawiedliwość**.

* Wraz z ciągłym rozwojem nauki, Europejski Kodeks ALLEA jest aktualizowany w grupie roboczej *Permanent Working Group on Science and Ethics*. Cały dokument jest dostępny w języku angielskim pod adresem: . <http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>